

ЗАСОБИ ДОСЯГНЕННЯ ЕКСПРЕСИВНОСТІ ТЕКСТУ (на матеріалі творів англомовних письменників)

Експресивність є однією з найважливіших категорій у розвитку мови, що сприяє створенню нових засобів, які у свою чергу служать для точної передачі думок і почуттів мовця (автора). Поряд з іншими категоріями, експресивність служить не тільки для ефективної реалізації намірів мовця, а й втіленням в мові самої його особистості, що особливо важливо для художнього тексту. На експресивних властивостях лінгвістичних засобів будується той чи інший стилістичний ефект конкретного тексту, який конструється з різноманітного комбінування елементів з різним стилістичним забарвленням.

Алітерація являє собою повторення початкового приголосного, як, наприклад, в словах *“cogged”* і *“cumbered”*, або вибір ряду слів з ідентичним початковим голосним звуком, наприклад: *“age”* і *“age’s evil”*. Особливо яскраво звукові повтори виявляються в англійській художній прозі (наприклад, у прозі В.Фолкнера), де, послаблюючи синтагматичну розчленованість тексту, вони встановлюють відносини часткової тотожності між суміжними одиницями, в результаті чого зв’язність всередині фрази або абзацу значно посилюється, а значення слів розмиваються, зливаючись один з одним: *“battered buggy behind”*; *“the stout scrubby team”*; *“gracious and graceful”*; *“volatile and violent”*; *“shabby shaggy”*; *“suffused and suffocating”*; *“some stubborn coal of conscience”*; *“crushing and crowning blow”*.

Поєднання **лексичних і синтаксичних повторів** часто зустрічається в мові героїв художніх творів і служить для створення емоційної напруженості мови, задля особливої експресії висловлювання. Розглянемо на прикладі: *“Listen, ... if you tell anybody what you heard, I’ll kill you. I’ll get at you and I’ll kill you. ... It’ll only be your word against mine because that paper doesn’t say what the money was for and they can’t prove anything. But I’ll kill you just the same, I’ll kill you, I’ll kill you”* (Wain John *“The smaller sky”*). Сукупність лексичного та синтаксичного повтору у фразі *“I’ll kill you”* посилює негативну конотацію стилістично нейтрального слова *“kill”*. Завдяки п’ятиразовому повторенню цієї фрази передається почуття страху, відчаю, переживання мовців у момент мовлення, створюється емоційна характеристика героя, напруженість ситуації.

Парцеляція як синтаксичний процес розглядається в літературі як засіб перетворення структури речення, і полягає в його експресивно значимому членуванні. Розглянемо приклад: *“So that was who it was.*

Richard the Third. Crouchback. The monster of nursery stories. The destroyer of innocense. A synonym for villainy” (Gordon Gerald “The crooked rain”). У цьому ланцюжку, парцельовані елементи розташовані в порядку наростання: 1) чий портрет; 2) зовнішність зображеного; 3) чудовисько, яким лякали дітей; 4) вбивця безневинних принців і, нарешті, 5) узагальнення: лиходій.

Інверсія або зміна традиційного порядку слів, яке ставить предмет після дієслова, створює певну «напругу», тим самим створює експресивний або виразний ефект. Обставина, яка повинна стояти після дієслова, в такій конструкції ставиться на початку речення. Наведемо приклад: *“Heaven remained rigidly in its proper place on the other side of death, and on this side flourished the injustices, the cruelties, the meannesses that else where people still cleverly hushed up”* (Greene, Graham “The heart of the matter”).

Взаємодія експресивних прийомів і засобів покликана виділити і посилити авторську ідею, зробити її більш яскравою і помітною для читача, що в свою чергу передбачає необхідність володіння автором широким арсеналом зображувальних засобів літературно-художньої мови.

Список літератури

1. Ковтун О.В. Художній переклад як джерело фразеографії / Ковтун О.В. Нова філологія: зб. наук. праць. – Запоріжжя: ЗНУ, 2014. – № 63. – С. 74–82.

Науковий керівник: Ковтун О.В.,
д-р пед. наук, професор

УДК 811'111'37 (043.2)

Лищенко О.Т.

Національний авіаційний університет, Київ

АНГЛІЦИЗМИ ТА ЇХ АДАПТАЦІЯ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ В СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Кожна мова постійно розвивається. У німецькій мові була низька етапів і на кожному етапі лексичний склад зазнавав суттєвих змін. Дані зміни відбувалися в результаті впливу як зовнішніх факторів, так і внутрішніх фонетико-морфологічних процесів. Адаптації запозичень саме з англійської мови на окремих мовних рівнях в українській мові присвятили свої праці такі науковці як: І.М. Каминін (1994), Г.А. Сергєєва (2002), Л.М. Архипенко (2005), Б.М. Ажнюк (2008), Я.В. Битківська (2008), І.П. Скорейко-Свірська (2009), в російській мові – Г.В. Павленко (1999), А.І. Дьяков (2001), М.С. Селіванова